

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. Претплата се полаже у напред, и то најмање за пола године код свију полицијских власти и износи: 20 динара на годину за државна и општинска надлештва, а за све друге претплатнике у опште 12 динара годишње. За иностранство: годишње 24, полугодишње 12 динара у злату. Поједини бројеви „Полицијског Гласника“ не продају се. Рукописи се не враћају.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

МИ

ПЕТАР I

по милости Божјој и вољи народној
Краљ Србије

На предлог Нашег Министра Унутрашњих Дела, по решењу Нашег Министарског Савета и одобрењу Државног Савета, а на основу члана 90., 122. и 157. закона о уређењу округа и срезова, прописали смо и прописујемо:

ИЗМЕНЕ И ДОПУНЕ У ПРАВИЛИМА

пословном реду у окружној скупштини, окружном одбору, среској скупштини и среском одбору од 20. септембра 1905. године,

које гласе:

I

Члан 140. мења се и гласи:

Члан 140.

Свима среским приходима и расходима рукује срески благајник, који је у исто време и благајник пореског одељења дотичног среза, по правилима, која је за то прописала Главна Контрола. Он чини издатке само по упутницама које издаје срески одбор.

II

Ова измена и допуна важи, по објави у службеним новинама, од 1. јануара 1907. год.

Наш Министар унутрашњих дела нека се стара о извршењу ових правила.

19. новембра 1906. год.
у Београду.

ПЕТАР С. Р.

Министар
унутрашњих дела,
Стој. М. Протић С. Р.

КРЕТАЊЕ КРИМИНАЛИТЕТА у месецу октобру 1906. год.

Према званичним извештајима окружних начелстава и Управе града Београда, у току месеца октобра извршено је у Србији:

1. Убиства	41
2. Детоубиства	5
3. Нехотичних убиства	2
4. Покушаја убиства	40
5. Разбојништва	8
6. Синовања	1
7. Тешких телесних повреда	17
8. Паљевина	76
9. Опасних крађа	167
10. Злонамерних поништаја туђих ствари	20

Од изложених дела пронађено је:

Убиства	29	или	70.7%
Детоубиства	4	»	80 %
Нехотичних убиства	2	»	100 %
Покушаја убиства	34	»	85 %
Разбојништва	5	»	62.5%
Синовања	1	»	100 %
Тешких телесних повреда	17	»	100 %
Паљевина	11	»	14.5%
Опасних крађа	52	»	31 %
Злонамерних поништаја туђих ствари	4	»	20 %

Највећи број убиства извршен је помоћу *ватреног оружја* (26), затим помоћу *оштрог* (10), помоћу *тупог* (2), *вешањем* (1) и *задаљивањем* (1). За један случај узрок је непознат, пошто је нађени леш у пола упропашћен.

Узроци са којих су ова убиства извршена леже: у *освети* за 14 случајева, у *међусобној свађи* за 7, у *користољубљу* за 3, у *вршењу званичне дужности* за 3, у *домаћој распри* за 2, у *нужној одбрани* за 1, и у *љубомори* за 1 случај. За осталих десет случајева узроци су непознати.

Посматрана према местима у којима су извршена, изложена убиства јављају се: у срезу косаничком 5¹⁾ (1 непронађено), у срезу врачарском 3, у срезу посавском окр. београдског 3, у срезу пчињском 3²⁾ (1 непронађено), у срезу хомољском 3 (2 непронађена), у срезу студеничком 3 (2 непронађена), у срезу пожаревачком 2 (1 непронађено), у срезу љубићском 2 (1 непронађено), у срезу добричком 2, у срезу трнавском 2 (1 непронађено), и по 1 у срезovima: колубарском округа београдског, тамнавском (непронађено), крагујевачком, деспотовачком (непронађено), бањском (непронађено), азбуковачком, поцерском, подунавском, пожешском, ужичком,³⁾ прокупачком, драгачевском и у вароши Београда.

Детоубиства су извршена у срезovima: брзопаланачком (непронађено), гружанском, лужничком, јадранском и у вароши Гор. Милановцу.

Нехотична убиства извршена су у срезovima: бољевачком и косаничком.

Покушаји убиства извршени су: у срезу пчињском 4, у срезу јабланичком 3, у срезу гружанском 3, у срезу подунавском 3 (2 непронађена), у срезу косаничком 3 (1 непронађен), у вароши Београду 3, у срезу лепеничком 2, у срезу млавском 2 (1 непронађен), у срезу прокупачком 2, и по 1 у срезovima: крајинском, поречком (непронађен), жупском, ресав-

1) Два од ових убиства извршили су Арнаути и њима приликом напада на нашу караулу „Ковачевад“. Убијени су погранични стражари: Никола Петровић и Ђира Вулићевић.
2) Два од ових убиства извршили су Арнаути.
3) Жандармеријска потера убила је 28. пр. м-ца у селу Гостиници одбеглог зликовца Спасоја Ненадића, из Љубава.

ском (непронађен), бањском, рађевском, јадранском, мачванском, моравском окр. пожаревачког, оба јасеничка, зајечарском, рачанском, студеничком и у вароши Смедереву.

Већина ових дела извршена су у међусобној свађи.

Разбојништва су извршена: у срезу поречком 2, и по 1 у срезовима: пожаревачком, рамском (непронађено), звишском (непронађено), пчињском, љубињском (непронађено) и у вароши Крагујевцу.

Силовање је извршено у срезу пчињском.

Тешке телесне повреде извршене су: у срезу космајском 3, у срезу посавском окр. ваљевског 2, и по 1 у срезовима: грочанском, посавском окр. београдског, колубарском окр. ваљевског, јабланичком, левачком, лужичком, мачванском, рамском, хомољском, бољевачком, жичком и у вароши Београду.

Паљевине су извршене: у срезу поднавском 5, у срезу беличком 4 (3 пронађене), у срезу пожаревачком 4, у срезу посавском окр. београдског 4, у срезу тамнавском 3 (1 пронађена), у срезу темнињском 3 (1 пронађена), у срезу азбуковачком 3, у срезу хомољском 3 (1 пронађена), у срезу звишском 3, у срезу прокупачком 3, у срезу златиборском 3, у срезу гужанском 2, у срезу лепеничком 2, у срезу ражањском 2, у срезу бањском 2, у срезу сврљишском 2 (1 пронађена), у срезу голубачком 2, у срезу пожешком 2 (1 пронађена), и по 1 у срезовима: грочанском (пронађена), космајском, врачарском, подгорском, колубарском окр. ваљевског, пољаничком, неготинском, брзопаланачком, трстеничком, жупском (пронађена), ресавском (пронађена), оба моравска, нишком, мачванском, јадранском, млавском, тимочком, зајечарском, заглавском, добричком, ариљском, драгачевском и трнавском.

Вредност свих ових паљевина износи око 11.500 динара.

Опасне крађе извршене су: у срезу млавском 15 (2 пронађене), у срезу пожаревачком 10, у срезу јабланичком 9 (5 пронађених), у срезу голубачком 8 (2 пронађене), у срезу рађевском 7 (4 пронађене), у срезу крагујевачком 6 (2 пронађене), у срезу крајинском 6, у срезу неготинском 5 (3 пронађене), у вароши Нишу 5 (1 пронађена), у срезу хомољском 5 (1 пронађена), у срезу прокупачком 5, у срезу трнавском 5 (2 пронађене), у Београду 4 (2 пронађене), у срезу мачванском 4 (3 пронађене), у срезу јадранском 4 (3 пронађене), у срезу посавском округа београдског 3 (све пронађене), у срезу копаоничком 3, у срезу ражањском 3 (2 пронађене), у срезу космајском 2 (обе пронађене), у оба колубарска по 2, у срезу пољаничком 2, у срезу лесковачком 2, у срезу јасеничком окр. крагујевачког 2, у срезу расничком 2 (обе пронађене), у вароши Ђуприји 2 (обе пронађене), у срезу темнињском 2, у срезу алексиначком 2, у срезу нишком 2 (1 пронађена), у срезу сврљишском 2 (1 пронађена), у вароши Пожаревцу 2 (1 пронађена), у срезу орашком 2, у срезу боље-

вачком 2, у срезу заглавском 2, у срезу златиборском 2, у срезу моравичком 2, и по 1 у срезовима: грочанском, подгорском, тамнавском, пчињском, гужанском, лепеничком, клучком, поречком, параћинском (пронађена), беличком, моравском окр. нишког (пронађена), посаво-тамнавском (пронађена), иоцерском, рамском, звишском, таковском, качерском (пронађена), тимочком (пронађена), ариљском (пронађена), пожешком, (пронађена), драгачевском, жичком и у варошима: Смедереву (пронађена) и Крагујевцу.

Вредност свих ових крађа износи око 12.000 динара.

Злонамерних поништајаћућих ствари било је: у срезу темнињском 5, у срезу трстеничком 4, у срезу орашком 3, у срезу гужанском 2, и по 1 у срезовима: неготинском, брзопаланачком (пронађен), беличком (пронађен), јадранском (пронађен), прокупачком (пронађен) и трнавском.

Вредност уништених ствари износи око 3.600 динара.

Поред изложених дела у току месеца октобра извршено је у Србији још и 9 **самоубиства**, и то у срезовима: масуричком, деспотовачком, левачком, црногорском, ариљском, студеничком и у варошима: Крагујевцу, Ђуприји и Београду.

Ова самоубиства извршена су: *вешањем* 7, *загреним оружјем* 1 и *дављењем у води* 1, а узроци њиховом извршењу леже: у *страху од казне* за 4 случаја, у *стиду и сраму* за 1, и у *душевној поремећености* за 1. За остала 3 случаја узроци су непознати.

Један **покушај самоубиства** извршен је у Београду *тровањем* због *домаћих неприлика*.

Општи преглед до сада изложених дела овакав је:

Текући број	О К Р У З И	УБИСТВА											
		Убиства	Догоубиства	Нехотична убиства	Покушаји убиства	Разбојништва	Силовања	Тешке телесне повреде	Паљевине	Опасне крађе	Злонамерни поништајаћућих ствари	Самоубиства	Покушаји самоубиства
1	Округ београдски	7	—	—	—	—	—	5	7	8	—	—	—
2	« ваљевски	1	—	—	—	—	—	3	5	4	—	—	—
3	« врањски	3	—	—	7	1	1	1	14	—	1	—	—
4	« крагујевачки	1	1	—	6	1	—	—	4	11	2	1	—
5	« крајински	—	1	—	2	2	—	—	2	13	2	—	—
6	« крушевачки	—	—	—	1	—	—	—	4	8	4	—	—
7	« моравски	1	—	—	1	—	—	1	8	6	6	3	—
8	« нишки	1	—	—	1	—	—	—	6	12	—	—	—
9	« пиротски	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	« подрински	2	1	—	3	—	—	1	5	17	1	—	—
11	« пожаревачки	5	—	—	3	3	—	2	14	42	—	—	—
12	« руднички	2	1	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—
13	« смедеревски	1	—	—	5	—	—	—	5	3	3	—	—
14	« тимочки	—	—	1	1	—	—	—	1	3	5	—	—
15	« топлички	8	—	1	5	—	—	—	4	5	1	—	—
16	« ужички	2	—	—	1	—	—	—	6	4	—	2	—
17	« чапачки	6	—	—	1	—	—	1	2	9	1	1	—
18	Управа града Београда	1	—	—	3	—	—	1	—	4	—	1	1
Свега:		41	5	2	40	8	1	17	76	167	20	9	1

Из канцеларије Антропометријско - Полицијског одељења Министарства Унутрашњих Дела, 22. новембра 1906. год. АБр. 1185. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

О КРИВОКЛЕТСТВУ

и осталим кривичним делима ове врсте.

(с обзиром на прописе Гл. XXVII. Казн. Зак. Краљ. Србије од 29. марта 1860. год. §§ 266 до 276 закљ., и на прописе IX. Одељка Казн. Зак. за царство Немачко од 15. маја 1871. године §§ 153 до 163 закључно).

пише М. С. Ђуричић,
члан касационога суда

(НАСТАВАК)

Ако би које од овде означених лица положило заклетву на свој исказ, таква

заклетва била би без вредности у кривично-правном погледу (в. и § 271 нашег казн. зак., а у нем. казн. зак. такве одредбе нема).

Тако, у погледу на малолетна и малолетна лица (напред означена под 1) и 2) стоји то: да сам законодавац сматра да ова лица због своје незрелости, односно, умне неспособности, нису способна да потпуно схвате значај и важност заклетве. По томе односно њих не би се могло узети, да имају довољно урачунљивости за учин овога злочина. Кад их дакле сам законодавац оглашава за неспособне у овоме погледу и лишава их права на полагање заклетве, било би про-

тивно општем појму о урачунљивости, кад би се она за ово дело казнила.

И тако судија у овоме случају није дужан, а нема ни потребу да испитује њихову способност или урачунљивост, као што би то у опште морао чинити (види §§ 56 и 57 нашег к. зак. и § 56 нем. казн. зак.).⁴⁵⁾

Исто тако и лица, која су силом закона или пресуде лишена права на полагање заклетве, не могу учинити кажњиво кривоклетство. Ова лица по закону не могу да полагају заклетве ни као сведоци и вештаци, било то у грађанском или кривичном поступању ни као странке цивилнога процеса (овде, наравно, могу, ако то противна странка допусти). Заклетва таквих лица није никаква заклетва у правном смислу и према томе не повлачи кривично правну одговорност. Код ових лица оскудева дужност, да власти под заклетвом, покажу истину; она су лишена права закљичања и с тога давањем лажнога исказа под заклетвом, не вређају постојећу законску забрану и неспособна су да деликт учине.⁴⁶⁾

Б.) О неспособности лица *in concreto*.

Сва остала лица, која по закону у конкретном случају не треба закљичати, ако би ипак била заклетва, способна су да учине деликт и имају за њега да одговарају.⁴⁷⁾ Ова њихова одговорност оснива се на разлогу: што су ова лица у опште способна за полагање заклетве и њихова заклетва у опште (*in abstracto*) може произвести правно дејство, ма да то у конкретном случају и не би било. (О овоме нарочито Хелшнер на означеном месту).

По нашем закону у ова лица спадају: лица означена у § 114 т. 1, 5 и 6 кр. с. пост., § 115 крив. с. пост., и § 211 грађ. с. пост. (а по нем. крив. пост. § 56 н. з. и § 57).

Противно овде извештају гледишту, у опште у науци усвајаноме, оваква лица код нас, по сили прописа §. 271. казн. зак., не могу се за кривоклетство казнити. Напротив по немачком казн. зак. таква лица имају да одговарају за кривоклетство по §. 157. казн. зак., а постојећи изузетни, њихов правни однос у конкретном случају ставља им се као казну ублажавајућа околност, услед које им се казна има да сведе у размаку од половине па до четвртине оне казне, коју су иначе заслужили.

Наш анализ деликта овим је завршен, и у даљем току нашега написа биће још говора о модалитетима деликта.

⁴⁵⁾ Тако: Хелшнер II 909 и 910, Виндинг с. 126, Меркел с. 406, Лист Л. И. с. 123 и удеб. с. 708; противно Олсхаузен код §. 153. п. 36) и Х. Мајер с. 726, који узимају да у погледу на малолетнике може бити кривичне одговорности за кривоклетство, само ако је заклетва од њих изузета и остали потребни услови стоје.

⁴⁶⁾ Тако Хелшнер II 911, Меркел с. 406, Виндинг с. 137; противно Олсхаузен код §. 153. п. 3 а), Х. Мајер с. 726, Лист Л. И. с. 126 и Удеб. с. 702. и немач. судска пракса.

⁴⁷⁾ Тако Хелшнер II 809 и 910, Виндинг с. 127, Олсхаузен код §. 153 п. 3 с). Х. Мајер с. 726.

6.) О умишљају (Хотичност, *Dolus, Vorsatz*) и нехату (*Culpa, Fahrlässigkeit*) деликта.

Било би погрешно сматрати да се овде изискују неки нарочити услови за постојање *dolus*-а. Напротив, довољно је ако је учинилац био свестан тога, да даје дужносни заклетвени исказ, противно истини, и да тиме вређа законску забрану, којом се давање оваквих исказа казном припрећује, а није потребно да је он и неку нарочиту намеру при томе имао н.пр. да кога оштети ит.д.; довољан је и *dolus eventualis*.⁴⁸⁾

Моменат за постојање означене свесности јесте код промисорског кривоклетства — време давања исказа, код асерторског — време полагања заклетве, а код повреде заклетве у ужем смислу (§. 275. к. зак.) — време, када се поступа противно обећању у заклетви.

Што се тиче нехата деликта, утврђујемо: да се он не претпоставља нити мора стојати увек, кад стоји неистинит исказ, а нема *dolus*-а учиниоца; само постојање овога двога — није у исто време и доказ о постојању нехатнога деликта. Поред тога увек мора стојати још и та околност, да је учинилац пропустио да покаже дотичну истину за то, што није обратио довољну пажњу на дотични неистинит исказани моменат. Мора, дакле, бити констатована и непажња учиниоца. Ова непажња стајаће на сваки начин тада, када се несумњиво утврде поједина факта, која су била позната учиниоцу и из којих се по природном и правилном току ствари може извести; да би он свакојако морао знати и могао показати ону истину, коју је пропустио да покаже или ју је противно показао — само да је обратио на то потребну пажњу.⁴⁹⁾

Све означено има се ценити у конкретном случају, наравно, још с обзиром и на индивидуалне особине, а можда и навике, учиниоца и све потребне околности дотичнога предмета и исказа.

Мора се признати да оваква оцена одиста изискује и велику пажњу и добру школованост и извешаност судије, тако да стоји бојазан да судске одлуке често могу бити и погрешне. Са ових разлога противни смо криминализацији нехатне лажне заклетве, јер би од тога лако могло бити више штете него користи.⁵⁰⁾ С тога се многа законодавства и задржавају само на криминализацији хотичнога кривоклетства, па тако и наше. Међутим немачки казн. зак. предвидео је овај деликат у своме §. 163.

У осталом напомињемо, да нехат код овога дела не чини неку особитост нити се разликује од других кулпозних

⁴⁸⁾ Тако Виндинг с. 127 и 128, Олсхаузен код §. 153 п. 5 и 6 и код §. 154 п. 1в в). Х. Мајер с. 727, Лист с. 709, Хелшнер II 914, који вели, да увек стоји намера за варане, чим стоји свесност да се даје неистинит исказ.

⁴⁹⁾ Тако Олсхаузен код §. 163 п. 1 и п. 2 а). Виндинг с. 129, Хелшнер II 919, Лист с. 712.

⁵⁰⁾ Тако Хелшнер II 913; противно Виндинг с. 129 под 1), који у осталом и сам признаје, да примена закона о кажњавању овога нехата изискује добро школоване и пажљиве судије.

деликата. Општа правила о нехату и овде важе.

Ако се ствар тиче знања какве истине у тренутку закљичања не може бити нехата, ако учинилац тада није знао за ту истину, Али ако то знање и опажање треба да се покаже као резултат каквог душевног рада или само каквог чулног опажања, то су и сведок и вештак дужни да се тачно опомену њихових опажања, односно, умних делања, и да покажу истину. У тој цели они су обавезни да учине потребно умно подсећање (*Anspannung oder Anstrengung des Gedächtnisses*) и чим то нису учинили, па им је због тога исказ испао лажан, они су нехатом пропустили да испуне дужност и деликт стоји.⁵¹⁾ Наравно да је у конкретном случају врло тешко утврдити, да је овакав неистинит исказ резултат нехата учиниоца, као што је већ напред поменуто.

7) Покушај и свршено дело, саучешће, стицај, продужење и застарелост.

При утврђивању појма о покушају деликта, свакојако мора се водити рачуна и о природи његовој. Деликт се састоји из два акта: исказа и заклетве. Оба акта морају постојати код свршенога деликта, а код покушаја мора један од ових двају актова бити свршен а други несвршен, пошто, према природи деликта, тек по свршетку једнога акта, наступа други.⁵²⁾

Изузетно, кад се исказ у самој заклетви садржи, покушај ће стојати кад је заклетва остала недовршена. Међутим не сме се изгубити из вида ни то, да се деликт састоји у давању лажнога исказа и по томе покушај ће његов тек тада стојати, кад је учинилац већ неку истину исказао, а никако и пре тога. Тако дакле, ако је заклетва промисорска, после које следује исказ, покушај деликта биће само тада, ако у исказаном и не свршеном делу исказа буде неистине.⁵³⁾

Овакви случајеви ретки су, али они могу наступити услед каквих неодољивих догађаја у тренутку давања исказа или полагања заклетве, нпр. болест субјекта власти, који прима исказ, болест самога учиниоца, пожар зграде где се заклетва изузима и т. д.

Односно момента свршетка деликта, има се узети оно време, када су оба потребна акта свршена. Тако, код промисорске заклетве, није потребно да се чека на свршетак дотичнога претреса по кривичном предмету, већ самим закључком исказа има се сматрати да је и деликт свршен.⁵⁴⁾ (наставиће се)

⁵¹⁾ Тако Виндинг с. 130, Олсхаузен код §. 163. п. 2 а), Х. Мајер с. 730, Хелшнер II 920, који лепо вели, да је онај, који даје исказ дужан с највећом брижљивошћу и савесношћу да поступи, он је дужан да пажљиво испита факта, о којима има да да реч, да их упореди са својим сопственим знањем, да се тачно опомене свију опажања и на чисто их изведе, па према томе да исказ учини.

⁵²⁾ Виндинг с. 125.

⁵³⁾ Виндинг с. 125, Олсхаузен код §. 153. п. 13 и одлуке царевинског суда.

⁵⁴⁾ Виндинг с. 121, Х. Мајер с. 727, Олсхаузен код §. 154 п. 13, Хелшнер II 915; противно Лист Л. И. с. 100.

О одговорности државе и чиновника према трећим лицима за штету, коју чиновник учини у вршењу званичне дужности.

(НАСТАВАК)

3. Кад дакле за штету, коју чиновник коме противправно нанесе у вршењу јавне власти, по нашем законодавству само он одговара, онда да видимо како изближе стоји са овом његовом одговорношћу.

Пре свега одговорност чиновникова према приватном лицу наступа онда, кад он у вршењу јавно-правних функција државних нанесе коме штету. Које су функције државне јавно-правне, казано је већ раније. (В. под А. бр. 3 а). Али да би ове одговорности чиновникове било, потребно је да је штета наступила или *намерном* радњом чиновниковом или услед његове *небрижљивости*, исто дакле онако, као што наступа одговорност за поступке приватних лица. У опште за одговорност чиновника за накнаду штете меродавни су прописи главе XXX. грађан. законика и по њима има да се утврди обим и постојање штете. *Намерна* противправна радња чиновникова постојала би онда, кад би он био свестан тога, да оно, што у вршењу јавне власти противправно предузима, или пропушта учинити, неком штету проузрокује. У пракси се ретко дешава, да ко буде оштећен намерном радњом чиновниковом. Много је чешћи случај чиновничке *небрижљивости* (немара), а ова би постојала онда, кад чиновник не би у поступцима својим пазио на оно, на шта један добар чиновник увек треба да пази. Ако пак нема ни небрижљивости чиновникове у вршењу јавне власти, па се ипак коме штета деси услед поступака чиновникових, онда је то *случај*, за који чиновник не одговара, већ га сноси сам оштећени (§ 808. грађ. зак.). Међу тим увек треба поћи од претпоставке, да чиновник исправно врши своју дужност, те према томе ко тврди да је противправним намерним или небрижљивим поступком чиновничким у вршењу јавне власти оштећен, тај мора ту намеру односно небрижљивост чиновникову доказати.

Што се тиче *застарелости* права на накнаду штете, коју је учинио чиновник у вршењу јавне власти, меродаван је пропис § 67. зак. о чиновницима грађанског реда, по коме то право застарела, ако оштећено треће лице тужбу не подигне за шест месеца од дана, од кад је оштећено штета позната. Овим се одступа од прописа § 939. грађ. зак., по коме право на накнаду штете застарела за три године. Ово краће време застарелости из § 67. зак. о чиновницима сасвим је оправдано; чиновнику, који свакога часа по службеном послу долази у додир са грађанима, из кога се може родити и обвеза његова на накнаду штете, треба дати могућности да се лакше од тужбе брани, а то би му било отежано, кад би време застарелости дуже било. Чиновник ће се теже моћи сетити оних својих поступака, који су се пре две три године десили, па ће онда теже моћи и бранити се. Нарочито то важи за званичним послом преоптерећене чиновнике на пр. полицијске. Још кад се има на уму да се ове тужбе за накнаду ретко осни-

вају на намерном штетном поступку чиновничком, већ већином на немарљивости, која може бити последица преоптерећености службеним послом, онда је сасвим оправдана кратка застарелост. Међу тим ако је поступак чиновников у вршењу поверене му јавне власти, на основу кога се накнаде штете од њега тражи, био такав, да се као злочинство казни по казненом законнику, онда право на накнаду штете застарела тек за 24 године — § 939. грађ. зак.

II.

1. И по нашем законодавству одговара непосредно држава за штету, коју учини чиновник вршећи приватно-правне функције државне. Видели смо већ (види под А. 3 под а) да се ове функције државне састоје у ступању државе у приватно-правне послове са држављанима. Не заповедајући грађанима као највиша власт, већ преговарајући са њима о разним пословима приватно-правног саобраћаја, држава се преко својих органа — чиновника — ставља на терен приватног права, подвргавајући се прописима, који и за другу страну, држављане, важе. За нашу државу то се огледа у специјалним прописима ових закона:

а. По закону о поштама од 25. јануара 1866. године држава јамчи за све ствари и аманете, који се поштама на отправљање предаду. Ово „јамчење“ не треба тако разумети, као да је оштећени дужан тражити накнаду прво од дотичног поштанског чиновника, па тек онда од државе, као јемца, кад се од чиновника накнада не би могла наплатити, већ оштећени може одмах од државе накнаду тражити, придржавајући се при том ближе прописаних правила у закону о поштама.²⁴) Несумњиво је да је делатност државна у погледу поштанског саобраћаја приватно-правна функција државна. По сили своје највише власти држава истина монополише за себе поштански саобраћај, али овај саобраћај врши у главном по прописима приватног права: закључује с приватнима уговор о преносу писама и аманета, наплаћује за тај свој труд извесну награду, прима на себе одговорност за повреду, уништење и нестанак предатих јој пошиљака, дакле исто оно ради, што би и приватно лице радило, кад би му се експлоатација пошта уступила. Сматрајући себе као уговорну страну, која преко поштанских чиновника, као својих органа, ради, држава сматра поступке ових у вршењу поверених им послова као своје, и за њих као за своје одговара.²⁵)

²⁴) В. чл. 94. истог закона: „Држава јамчи за све ствари и аманете, који се поштама на отправљање предаду. За то ће она накнађивати све оне ствари и аманете, који би се на поштама изгубили или упропастили и примаоцима не предали, ако се пошиљаци тога ради за три месеца, рачунајући од дана кад су аманет на отправљање предали, пријаве оној истој пошти, којој су аманет предали....“

²⁵) Кад већ држава одговара за рад поштанских чиновника, онда је сасвим логично било, да ту одговорност прима на себе и за поступке телеграфских чиновника. Онај који с државом закључује уговор о преносу поштанских пошиљака не треба да буде у бољем положају од онога, који закључује уговор о

б. Послови државних железница по природи су својој приватно-правног карактера. У свима државама, па и у нашој, држава, исто као и приватна железничка предузећа, одговара за накнаду штете, коју путници и пошиљаци робе претрпе поступцима железничких чиновника у вршењу поверене им дужности (в. §§ 64, 63, 69 и др. железничких правила).

в. По царинском закону одговара царинарница за нестанак и оштећење робе, коју је на чување ради царинења примила (в. чл. 24. царин. закона). И ако наплату царине држава врши по сили своје највише власти, ипак пријемом робе на чување ступа држава у пословни однос с појединцима, те ту дакле имамо приватно-правне функције државне.

Из свију ових прописа нашега законодавства види се, да наша држава, вршећи послове приватно-правног карактера преко својих чиновника, изједначује себе са приватним лицима, примајући на себе одговорност за поступке својих чиновника. Ово се види и из тога, што држава одговара не само онда, кад би чиновник повредио неки уговорни однос између државе и приватног (на пр. уговор о преносу робе железницом) већ и за деликте чиновника учињене у вршењу поверене им дужности. И према лицима, са којима држава не стоји у уговорном односу, она одговара, ако иста приватно-правним деликтом чиновника буду оштећена. Тако ако непажњом или злом намером кога железничког чиновника које лице (макар и не било путник на железници) погине или буде повређено, за овај деликт чиновнички односно накнаде штете држава непосредно одговара. В. чл. 1. зак. о обвези за накнаду штете при железн. саобраћају од 21. IV. 1885. год. Ослобођавајући себе од одговорности кад би штета, која је у питању, настала услед више силе, (в. чл. 95. зак. о поштама и чл. 1. зак. о обвези желез. за накнаду штете од 21. IV. 1885. год.), држава такође изјављује, да се подвргава прописима приватног права у својим пословима приватно-правног карактера, јер то ослобођење од одговорности у случају више силе важи и за приватне по грађан. законнику (§ § 801 и 808 грађ. зак.).

(свршиће се)

Д-р Д. Аранђеловић.

Основни принципи криминално-антрополошке школе

Нова, криминално-антрополошка школа постигла је, за врло кратко време, огромне успехе. Њених представника има данас у свима цивилизованим земљама, и сви

преносу телеграма. Међу тим наша држава, бојећи се ваљда од честе одговорности због погрешака телеграфиста при отправљању телеграма, одбија од себе одговорност за нетачност телеграфског саопштења. В. чл. 3 и 4 зак. о телеграфу и телефону. Пошто је ово изузетак од правила да држава одговара, изрично законом прописан, то онда оштећеном не остаје ништа друго, већ да накнаду штете од телеграфисте тражи, ако има до овога кривице, што је телеграм нетачно отправљен. Ово истина не одговара ни правној логици ни правичности али *dura lex sed lex*.

они, ма колико да се разилазе у споредним питањима, потпуно су сагласни у основним принципима нове школе.

Са ових разлога, а да би се избегла разнолика и, често пута, произвољна тумачења њених противника, неопходно је потребно и корисно, да основне идеје ове школе, у којима су све њене присталице потпуно сагласне; које их сједињују у једну целину и дају им заједничко име, буду тачно формулисане.

Ово је у толико потребније учинити, што су питања која изучава криминално-антрополошка школа, питања практичног живота, која су увек живо интересовала наше друштво, и у чијем су решавању узимали учешћа, директно или индиректно, сви друштвени чланови. Нове идеје могу, по нашем мишљењу, имати озбиљног утицаја само онда, ако их и шира публика буде разумела.

Несумњиво искуство увек је доказивало, да су људи добри или рђави према нарочитим особинама њиховог психичког бића, и да према овоме има људи наклоњених добру или злу. Такво је данас, а такво је и увек било универзално и неоспорно искуство.

Узимљући ово за полазну тачку, а имајући пред очима пример психијатрије, нова криминално-антрополошка школа ставила је себи у задатак, да аналише и објасни, од њиховог почетка, ове индивидуалне особености, које стално прате злочинца и образују основ рђавих особина његовог духа, и које га најзад, у појављеним приликама, гурају у злочин.

Ова тежња школе неизбежна је и логична последица огромног развојка психологије у данашње доба, или још боље, развојка психо-физиологије и психијатрије које сваком психичком феномену, свакој душевној болести, па и најмањој поремећености, траже органску базу и узроке у променама организма. Овај начин поступања представља основни принцип ових наука; то је резултат њиховог развојка и њиховог научног искуства.

Кад ствар овако стоји, и кад феномени, као што су: љутња, гнев, бесомучност и т. д. имају органску базу, која је у вези са променама организма, било би негодно, па чак и немогуће допустити, да је овај органски основ одсутан и без утицаја у феноменима, као што су свирепост, крволочност и т. д., који у давим приликама воде у злочин.

Сви ови феномени, и ако су различити, имају исту природу. Ако, дакле, осећаји и идеје имају своје органске процесе, са особеним и довољно одређеним цртама, онда ових процеса мора бити и у свима могућим нијансама ових осећаја и идеја, које су врло често од пресудног утицаја у животу човека злочинца.

Принципи криминално-антрополошке школе могу се потпуно применити и на изучавање случајних злочинаца.

Ми знамо врло добро, да сви људи не падају у злочин у приближно или потпуно једнаким и несрећним приликама, већ само неки од њих. Који дакле? Они који припадају типовима мање савршеним и за борбу у животу мање подобним; људи са

извесним органским недостатком, можда врло лаким, али притом довољно кобним и потпуно довољним, да их онеспособи за отпор злу. Узалуд ћемо у природи тражити међе, које означавају границу; у место ових међа, наћи ћемо само прелазе — многобројне и непојмљиве нијансе.

С друге стране опет, несрећне и неповољне прилике околине дејствују штетно на сложено психо-физичко биће, остављајући у његовом организму плиће или дубље трагове, и производећи ненормална органска стања, краћег или дужег трајања; то су у истини стања болесна која, појачана још предиспозицијом, постају непосредни фактори и одлучујући моменти злочиначког акта, онако исто као год што и наступ гнева, праћен пролазним поремећајем органских функција, постаје непосредни фактор и одлучујући узрок каквог неразмисленог акта. Ево феномена на којима је заснована социјална теорија злочина која је, услед чудноватог неспоразума, била у почетку схваћена као нешто противно органској теорији. Ми познајемо човечји живот само под директним утицајима прилика социјалног живота, и с тога не можемо и не смејемо посматрати засебно ни теорију органску, ни теорију социјалну већ нам је потребна и социјална и органска теорија злочина. Криминално-антрополошка школа изложила је и развила ову последњу теорију; њени основни принципи, њене методе и циљ, могу се резимирати у ово неколико тачака:

1. Криминално-антрополошка школа не признаје принцип талијона и његове разноврне модификације као главни и једини основ сваке судске казне; једини и искључиви основ и циљ казне за ову школу, јесте потреба за заштитом друштва противу штетних и непријатних последица злочина, било помоћу моралне поправке злочинца, било помоћу његовог удаљења из друштвене средине. Битни карактер кажњавања, према овоме, из основа се мења, а и сама идеја о кажњавању постаје рационалнија: није више реч о испаштању или о задовољењу осећаја освете.

2. Криминално-антрополошка школа не задовољава се, да изучава само злочиначко дело; пре свега она озбиљно проучава самог злочинца у свима његовим многобројним типовима; она тражи да тачно одреди узроке, који су произвели злочин; она за тим изучава сферу злочинчеве акције, као и потребне мере за заштиту друштва од његових опасних аката. Криминално-антрополошка школа не изучава злочинца као апстрактно биће, већ изучава праве, стварне и веома разнолике типове злочинаца, т. ј. онакве какве нам показује живот, суд и затвор. Школа ова, најзад, не ствара спекулативне теорије на рачун злочинца, већ га аналише према чисто научним подацима и помоћу разноврсних егзактних метода, које се исто тако примењују и за изучавање осталих природних феномена.

3. Криминално-антрополошка школа види у злочину резултат двају фактора, двају утицаја, који делају реципрочно: прво су индивидуалне особености, које

произлазе из саме злочинчеве природе и његове психо-физичке организације, и које образују основу његовог карактера, као и сваког другог човека; друго су стални утицаји, било климе и природе злочинчеве земље, било друштвене средине у којој он живи.

4. Ослањајући се на егзактне податке, криминално-антрополошка школа сматра злочинца као створење са непотпуном и несрећном организацијом, које је неспособно за борбу у друштвеном животу у иоле неповољнијим приликама. Неспособност ова није апсолутна, већ релативна, и зависи од веома разноликих прилика.

5. Што се тиче узрока злочина, криминално-антрополошка школа класифицира их у три категорије: 1. *унутрашње и непосредне*, који потичу из психо-физичке организације злочинчеве; 2. *узроке удаљења*, који се крију у неповољним и несрећним приликама злочинчевог живота, и под чијим се утицајима органске особености развијају у факторе злочина, више али мање сталне, и 3. *узроке предиспозирајуће*, које гурају у злочин несавршене организације.

6. Постављајући на изложени начин питање о људскоме злочину на научни терен, криминално-антрополошка школа има за циљ, да из основа проучи данашњег злочинца и његове злочине као обичне и природне феномене, и да их изучава у свом пространству њихових многобројних фактора, почев од њиховог порекла и најудаљеније клице па до њиховог потпуног и коначног развића. На овај начин она сједињује питање о појавима људског злочина са великим социјалним питањем, и сматра ове феномене као неизбежни резултат реципрочне активности фактора социјалних и индивидуалних; са ових разлога она истиче неопходну потребу превентивних мера за успешну борбу против злочина.

7. Излази логично из свега изложеног, да криминално-антрополошка школа не одобрава репресивна средства, у напред одређена, са њиховим специфичним карактером и ограниченим временом трајања. Противно овом она тврди, да у сваком злочину треба ценити индивидуалне особености, и простудирати их скрупулозно пре доношења одлуке. Казна треба да траје само толико, колико и узроци који су је изазвали.

ПОУКЕ И УПУТИ

При извршењу судске забране, за оцену правне важности потврђеног списка преноса покретне имаовине, није надлежна полицијска власт, већ суд.

Зајечарски првостепени суд решењем својим од 28. марта 1905. године № 6826., по тражењу Стевана Ц., из Зајечара, као повериоца, одобрио је забрану на покретност његових дужника Војислава Ј., артиљерског капетана у пензији, и његове жене Јулијане, а за обезбеду 527.85 дин. дуга.

При попису означене покретности, дужници Војислав и жена му Јулијана

изјавили су, да пописана покретност није њихова својина, већ Драгољуба Ж., практиканта среза к..... — шурака дужника Војислава, односно брата дужника Јулијане, коју им је покретност он оставио на чување, и за доказ овога поднели су власти у простом препису списак потврђен код начелника среза тимочког од 23. јуна 1904. године № 4543. Ово исто потврдио је и Драгољуб на свом саслушању.

Поверилац Стеван, на протоколу од 27. маја 1905. године № 4412. није признао право својине на пописану покретност појављеном господару Драгољубу, с тога, што поднети списак није исправа од вредности по § 303.а. грађанског закона, тим пре, што се пописана покретност нашла, а и сада налази, у државини дужника.

Начелство округа тимочког нашло је, да поднесени списак, као исправа, нема силе поравнања или извршне пресуде и решења — § 146. и § 307. грађанског судског поступка; затим, да је пренос на поменутом списку извршен противно § 303.а. грађанског закона, и да је пописана покретност нађена код дужника и сада у њиховој државини — § 223. грађанског закона, те је према томе поверилац Стеван у јачем, а појављени господар Драгољуб у слабијем праву. С тога је решењем својим од маја 1905. године № 4412., на основу § 466. грађанског судског поступка, упутила појављеног сопственика на партиципу, да код суда докаже право својине пописане покретности.

Ово решење начелства одобрио је Министар Унутрашњих Дела својим решењем од 14. јула 1905. године П. № 17704.

По изјављеној жалби, Државни Савет нашао је, да је ожалбено решење Министрово саобразно закону, но само с обзиром на разлог изложен у решењу начелства: што су узабраћене ствари нађене у државини дужника (§ 466. грађанског судског поступка), а без обзира на остале разлоге у решењу начелства изложене, чија оцена не спада у надлежност полицијске власти већ судске. С тога је одлуком својом од 27. октобра 1906. год., № 7149. одбацио жалбу жалиоца као неумесну.

М. В.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

УХВАЋЕН

Владимир Станковић — Стошић, из Београда, чију смо потерницу износили у 46. броју «Полицијског Гласника» ухваћен је 17. ов. м-ца у Јагодини, те је према томе престала потреба за његовим тражењем.

ТРАЖЕ СЕ

Светозара Алексића, скитницу и копцара, и Шану — Ташану — Динић, удову из Ниша, тражи начелство округа нишког актом Бр. 23146. Пронађене треба спровести поменутом начелству.

Видоја Марковића, из Обреновца, који је пре извесног времена отумарао незнано куда, а има да одговара за извесно кривично дело, тражи начелник среза посавског окр. ваљевског. Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима да Видоја потраже, и у случају проналазка о томе извести поменутог начелника с позивом на акт Бр. 15659.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКОГ АЛБУМА

Ноћу између 6. и 7. новембра ове године извршен је у Паланци (Хасан-Пашиној) један злочин, који је у целој околини изазвао запрепаштење. Те ноћи, на име, убијен је и опљачкан у својој кафани «Европи» Ташко Николић, тамошњи кафеџија.

Пок. Ташко, као ортак Ванђела Наумовића, спавао је обично на једном канабету у кафани, где је још спавао и један дечко-келнер, како би путницима могао бити на услузи.

И те ноћи Ташко је занеоћи у кафани, где је још, по собама из дворишта, било неколико пашалера, од којих је један нарочито казао Ташку да га пробуди за београдски воз.

Ташко и келнер затворили су кафану и легли у 10 сати.

Путник који је хтео да путује београдским возом пробуден је писком железнице, те је брзо скочио и видео да је скоро 3 часа по поноћи. Брзо се спреми и љутито пође у кафану да види што га Ташко није пробудио, но врата су на кафани била заригљена изнутра, те он залупа и келнер му устане и отвори. Услед љутитог протеста овога госта устао је у исто време и у кафану дошао и арџија, који је спавао у кујни, па како је у кафани била помрчина, ма да је с вечера остала лампа да гори, то се љутити путник вратио у своју собу и донео свећу, питајући за Ташка што га није пробудио.

У том је доцније приметио широм отворену касу, која је у кафани стајала, а и да Ташка нема на своме месту.

Све их то зачуди, а један од путника који су били на преноћишту, и који је такође пробуден, казао је, да је Ташко по свој прилици због слабог пазара покунио паре и дунуо у свет.

Одмах једни оду да зову патролу, а други Ванђела, који је ван кафане код своје куће спавао.

Кад је овај дошао узму свећу и почну да траже Ташка најпре по дворишту, а после по собама, и кад је Ванђел са свећом наишао у собу бр. 5 одједном је дркнуо, видевши Ташка где на патосу поред једног кревета лежи у крви са одсеченом главом.

Полиција је такође са лекаром одмах дошла на лице места и направила увиђај, којим је констатовано, да је Ташко у тој соби убијен од неког лица, које је с поља дошло и затражило собу за преноћиште, општром сигуром, сатаром или тако нечим, и то пошто је захтевало да му се донесе мастило и вода сигурно ради тражења згодније прилике за нападај. По том је узело кључеве од Ташка, које је овај увек узасе носио, као и ортак му Ванђел, па дошло у кафану, отворило касу, покунило новац и отишло.

Иследна власт одмах је притворила нека лица из околине Ташкове, али их је ускоро

пустила, пошто против њих ничег стварног није било, а предузме трагање за једним другим лицем, које је пред убиством било у Паланци и ноћивало у истој кафани, па га одједном нестало.

То је лице било један бивши келнер, који је ранијих година у Паланци служио, а које су знали под именом Михајла Павловића — Николића — Грујића и Јовановића, који је до на дан пред само убиство спавао три ноћи код истог кафеџије, а за тим га је изненада нестало.

Одмах је расписано свима полиц. властима за тражење Михаилово, и по овоме распису он је 15. тек. м-ца ухваћен у Алексинцу, одакле је спроведен у Паланку, где су у свему многи познали онога келнера, који је раније спавао у кафани убијеног Ташка, ма да је он ранију шпичасту брадицу сада већ био обријао.

У Паланци је признао да је био у тој варошници три дана, само је помицао те дане на неколико дана пред Ташково убиство, тврдећи да је 2. тек. мес. отишао из Паланке преко Баточине, где је преноћио, и Јагодине у Турију, где се бавио 3. и 4., па онда отишао у Крушевац, где је био 6., 7. и 8. овог месеца и т. д. док није ухваћен.

Приликом ислеђења у Паланци, коме је присуствовао и г. Тодорић, инспектор милицијарства, нарочито послат у Паланку због Ташковог убиства, примећено је из радничке књиге Михаилове да је он прошле год. у време убиства пок. Косте Николића, бив. кафеџије код «Битоља», био у Београду, а кад га је запитао г. Тодорић је ли скоро био у Београду, он је одговорио да није био има седам—осам година, те је то дало повода г. Тодорићу да посумња у кривицу Михајлову и за убиство код «Битоља».

На основу ове сумње Михајло је одмах спроведен у Београд, и као год и у Паланци, и овде је у прво време одрицао све док на послетку — побеђен згодним питањима и умесним разлозима — није потпуно признао оба дела.

Овом признању много је допринела једна случајност.

Када га је чиновник Управе г. Лазих водио по Савамали ради утврђења где је радио док се у Београду прошле године бавио, и још неких других околности, одједном је пришао чиновнику један младић и пожалио се, како му је Михајло украо ону качкету коју носи на глави, заједно још са неким стварима и куфером, испрличавши како се с њим нашао 27. пр. мес. у Обреновцу у кафани «Два Јаблана», где су били два дана, за које му је време Михајло причао како је дошао из Бугарске, где је био у комитама и т. д. па је причањем о лепом животу у Бугарској приволео и њега да с њим иде у Бугарску; како су 29. истог мес. дошли овде и преноћили у механи код «Чедића», а већ сутра дан Михајло му је украо куфер са стварима и побегао.

Михајло је ово упорно одрицао, али кад се отишло у поменуто механу утврђено је, да је све истина што је тај младић, Недељко Милутиновић, онанчарски калфа, причао, те је то и сам Михајло морао признати. Овом приликом још се утврдило, да је он и газди од исте механе украо зимски капут.

Видећи на овај начин, да му одрицање ништа не помаже, Михајло је најзад признао оба дела.

По томе признању, он је по извршеној крађи куфера дошао 30. пр. мес. у Рипан

где је ствари продао и у вече сео на воз, те дошао у Младеновац, где се бавио до 2. овог месеца, преноћивши у «Македонији», па је онда дошао у Паланку «да тражи посла».

У Паланци се бавио три дана и сва три дана ноћивао је у кафани пок. Ташка, где је видео да се лако може доћи до пара, јер газда Ташко спава у кафани, сам прима путнике и разводи их по собама, а при том са собом носи кључеве од касе.

Још ту је смислио да Ташка убије и опљачка али да би са себе отклонио сумњу и прибавио *alibi* својој кривици, он је из Паланке отишао 4. овог месеца изјутра, преноћно 5-ог у Бадњевцу, па преко Јагодине 6-ог у вече стигао у Ћуприју, где се погоди да служи код Томе Стефановића, кафеџије и да сутра дан ступи на посао, а по том је отишао у механу Томе Параћинца на преноћиште, где су му дали собу и завели га у путничку књигу.

Он је само отишао у даму му собу и мало се у њој бавио, па је онда кришом изашао, отишао на железничку станицу, сачекао брзи воз и њим дошао у Паланку.

Са станице је отишао право у Ташкову кафану, где га је Ташко одвео у једну путничку собу, у којој га је он раније спремио у коритарском секиром убио, скинуо му

Кад је Коста око 4 сата ујутру дошао и отворио кафану, тек што је крочио унутра он га је, стојећи на столу, лунио маљем по глави, те га онесвесно, а по том га одмах три пута ножем у врат ударио и тако га на месту убио, за тим скинуо кључеве с врата, отворио касу, покупио сав новац и неки накит, па онда преко баре Венеције и испод фабрике монопола дувана, преко Тоичидера отишао у Младеновац, сачекао ноћни воз за Ниш, где је сутра дан стигао и пред вече отишао у Дишину проститутку радњу, где је провео ноћ у пићу, па сутра дан отишао у Ћуприју, погоди се и четири дана служио код Ђерасимовића, кафеџије, а за тим отишао у Крагујевац, где је остао 2 $\frac{1}{2}$ месеца, док није потрошио остаток опљачканог новца, а онда је ударио опет у стално тумарање.

Михајло је, вели, родом из Новог Пазара у Ст. Србији, одакле је у Србију пре 18 година прешао као дечак од 10 година.

Само се у прво време мало дуже забавио са службом у Ужицу, а доцније, нарочито у последње време, само је тумарао из једнога места у друго.

Цело понашање овога човека представља га као једног окорелог зликовца, који на својој души носи многе злочине.

ске власти живо потраже и случају проналаска стражарно спроведу начелству округа крајинског с позивом на депешу Бр. 9972.

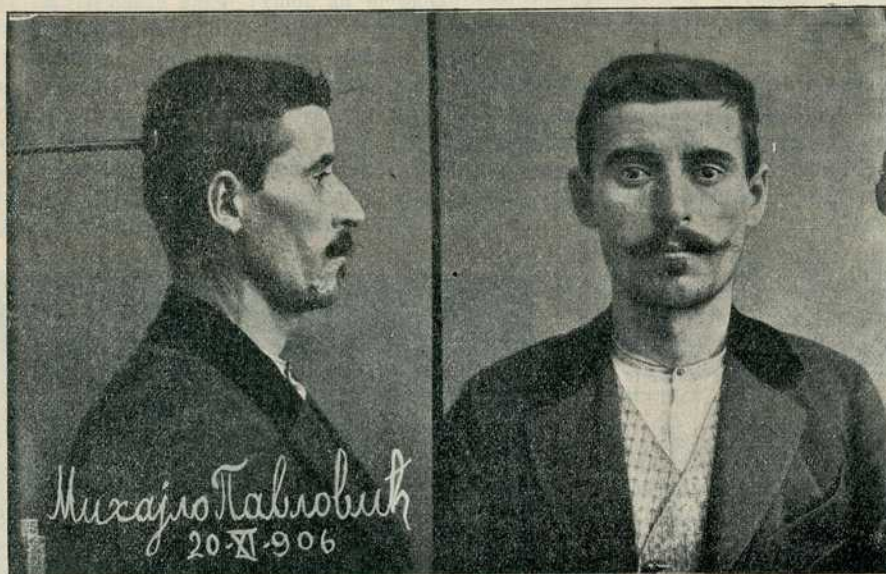
Будимир Ничић, алас из Ћуприје, **Милутин Станковић**, коцкар из Наталинаца и **Драгутин Лазвић**, скитач циганин из Јасенове, притвореници начелства округа моравског, ноћу између 18. и 19. ов. м-ца пробали су зид од апсане и побегли. **Будимир** је стар 25 година, средњег раста, црномањаст, са малом брадом, од одећа има: сако капут, на глави шубару, на ногама опанке; одговара за опасну крађу; **Милутин** је стар 21 годину, висок, у лицу смеђ, дугих образа, смеђе косе, средњих бркова, од одећа има: жут зимски капут, на глави жути штофани шешир, на ногама ципеле; одговара за просту крађу; **Драгутин** је стар 17 година, у лицу црн, очију црних, од одећа има: чакшире и копоран од сукна, на ногама опанке, на глави црну шубару. Нека их све полицијске и општинске власти живо потраже и у случају проналаска стражарно упуте начелству окр. моравског с позивом на депешу Бр. 11518.

Сретен Тасић, земљод. из Ресовца, среза бањског, решењем алексиначког првостепеног суда стављен је под истрагу због силовања. Стар је 30 година, у лицу смеђ, русе косе, граорастих очију, малих жутих бркова, раста малог али добро развијен; од одећа има: чакшире и гуњ од сукна, на ногама опанке, на глави шајкачу. Како је Сретен одмах по извршењу дела побегао, и сада се не зна где је, то нека га све полицијске и општинске власти потраже, и у случају проналаска стражарно спроведу поменутом суду с позивом на акт Бр. 23311.

Драгутин син Ђорђа Јовановића, земљоделца из Ћуштице, среза нишавског, решењем пиротског првостепеног суда стављен је под истрагу због разбојништва и опасне крађе. Стар је 16 година, раста средњег, добро развијен, граорастих очију, округла лица, црномањаст, особитих знакова нема; на себи има пиротско сукнено одело, на глави шубару, на ногама пресне опанке. Како је Драгутин пре извесног времена отумарао из места рођења, и сада се не зна где је, то нека га све полицијске и општинске власти живо потраже и у случају проналаска стражарно спроведу поменутом суду с позивом на акт Бр. 17052.

Непознати крађљивци ноћу између 5. и 6. ов. м-ца са удељеним кључем отворили су дућан Ставре Анимовића, дуваније из Ниша, и однели ове ствари: 2 кутије цигарета од 500 комада I. вр. од $3\frac{1}{4}$ гр., 30 кутија цигарета од 1-40 дин., 2 кутије дувана од 4 дин., 8 кутија цигарета од 1-20 дин., 6 кутија дувана од 1-75 дин., 1 кутију папира од 8-40 дин., 20 кутија дувана од 0-80 дин., 20 кутија дувана од 0-70 дин., 12 круна у сребру, 6 динара у никлу, две шпаркасе са 36 динара, 4 кожне табакере по 1 динар, 4 табакере црне од хартије по 0-50 дин., 2 земљане шпаркасе од 0-10, 6 комада стаклених муштикала од 1-20 дин., 2 бела перореза од 2 дин., 6 кашика од 1 динар, 9 виљушки од 1 динар, 8 финих ножева од 1 динар, један пар женских чарапа од фула. Акт начелства округа нишког Бр. 22190. Нека све полицијске и општинске власти најживље потраже крађљивце и крадене ствари и о резултату известе начелство округа нишког.

Непознати крађљивци ноћу између 10. и 11. ов. м-ца обили су врата на дућану Живојина Поповића, бакалина из Ниша, и из истог однели ове ствари: 9 кутија цигарета од

кључеве од касе, отишао у кафану, отворио касу, покупио новац и побегао пешке до Плавне, а ту сачекао дневни београдски воз, којим се вратио у Ћуприју и одмах ступио на посао код Томе Стефановића, па је сутра дан у вече осетио потребу да иде из Ћуприје. Но да његов безразложан одлазак и напуштање службе без узрока не би пало у очи, он је газди украо два гроша, само да би га овај отерао, што је овај и урадио, те је тако исте вечери возом отишао из Ћуприје за Сталаћ, одакле у Крушевац и даље за Алексинац, где је по распису ухваћен.

И дато признање за убиство Косте Николића потпуно се слаже са раније утврђеним околностима.

Овде је с вечера, у очи убиства, улучио прилику да се у триезарији сакрије под једну клупу, где је остао за све време док покојни Коста после пола ноћи није затворио кафану и отишао да спава, а тада је изашао испод клупе, привукао један сто до врата, спремио маљ којим се бурд с пивом отварају и онда очекивао Костин долазак.

Његово стално тумарање, чак и по Бугарској и Румунији, даје се објаснити само тражењем згодне прилике за злочин.

Са тога, изнесећи његову фотографију, позивамо све полицијске и општинске власти, као и приватна лица, да јаве шта знају о овом човеку, и да није где још учинио какав злочин? Све што се о њему зна треба доставити Управи града Београда, која води истрагу по оба дела.

ПОТЕРЕ

Коста Петровић, коцкар, који је пресудом начелства округа крајинског поред казне био осуђен и на прогонство, побегао је 17. ов. м-ца испред спроводника у срезу крајинском. Коста је стар 30 год., висок у лицу смеђ, испалих јагодица малих бркова, без браде, од одећа има на себи: сако капут, прелук и панталоне грао боје, кошуљу у боји, на глави филцани шешир, на ногама ципеле. Познат је као веома дрзак лопов и коцкар. Нека га све полиц. и општин-

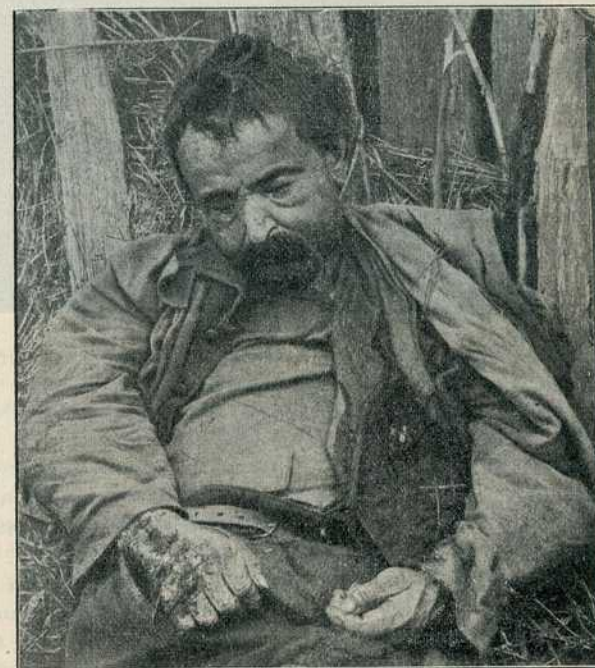
УНИВЕРЗИТЕТСКА
БИБЛИОТЕКА

СКРЕЋЕ СЕ ПАЖЊА

Код начелника среза поречког налази се један коњ, длаке црне, цветаст, на леђима има три беле белеге, средње висине, без роваша. По сазнању овај је коњ украден још прошле године пред Божић из среза крајинског или неготинског. Нека полицијске и општинске власти потраже сајбију овог нађеног коња и упуте га начелнику среза поречког с позивом на денешу Бр. 2429.

КО ЈЕ ОВО?

У кошари Љубомира Михаиловића, из села Бабаића, среза колубарског, округа ваљевског нађен је 10. тек. м-ца човечји леш, чију фотографију износимо, и чији се идентитет до сада није могао утврдити. Лекарском секцијом и полицијским увиђајем утврђено је, да је непознати умро, на два дана пре но што му је леш нађен, од парализе срца, која је наступила услед прекомерног пића. Даље је још утврђено, да је умрли имао око 50 год., да је био висок 150 см., очију плавих, чела високог, носа правог, косе, обрва и бркова смеђих; браде кратке, проседе и на доњем делу више израсле. Од одела нађено је на лешу: једна стара блуза суре боје, поцепане панталоне од затворено жутог штофа, на ногама поцепане ципеле, а на глави стари, црни, меки шешир. Изгледа по свему, да је непознати какав странац, јер се утврдило, да је 7. тек. м-ца свраћао у једну кућу, у селу Бабаићу, и ту причао, једна разумљиво српски, да је странац и радник, и да је до скоро боловао у једној болници у Србији (вероватно

пшачкој). Ко би знао што више о овом странцу, моли се да то саопшти својој најближој полицијској власти, која ће о свему одмах известити среског начелника у Мионици с позивом на акт Бр. 12912. или непосредно ово уредништво.

1 дин., 2 кутије цигарета од 0.70 дин., 4 кутије дувана од 0.80 дин., 11 кутија дувана од 0.50 дин., 38 пака дувана од 0.20 дин., у готовом новцу у разној монети 28 дин., и један немачки новац у величини нашег дводинарца. Акт начелства округа нишког Бр. 22600.

Д-р Едмонд Ђирки, бив. трговачки агент у Будим-Пешти, стар 39 год., средњег стаса, угасите косе, очију и бркова, мало нарамљује

у ходу, провсерио 100.000 круна разним приватним лицима, и побегао у свет. На молбу аустро-угарског конзулата из Београда од 17. тек. м-ца Бр. 13516. износимо му фотографију и обраћамо пажњу свима полицијским, а нарочито пограничним властима на ову варалицу, коју на случај проналаска треба ухватити. Пажљиво претрести и притворити, па о свему одмах известити Управу града Београда с позивом на акт Бр. 42767. Д-р Едмонд говори немачки и мађарски.

Непознати крађивци ноћу између 13. и 14. ов. м-ца отворили су улешеним кључем канцеларију Пауна Ригића, даскара из Ниша, и однели ове ствари: један мали крстић од туча, 20 комада петпарца, један нов капут од штофа, једну женску црну мараму и један црвен појас.

Исти крађивци и исте ноћи провалили су таван на дувандијској радњи Сотира Здравковића, трговца из Ниша, и помоћу, горе украденог појаса, спустили су се у дућан, и из негог однели ове ствари: *таксене марке*, и то: 10 комада од 1 динар, 8 комада од 0.50 дин., 20 ком. од 0.20 дин., 20 ком. од 0.10; 10 ком. од 0.05 дин., *поштанске марке*, и то: 15 ком. од 0.25. дин.; 60 ком. од 0.10, 40 ком. од 0.05 дин., *менице*, и то: 1 ком. од 3.60 дин., 2 ком. од 2.50 дин., 2 ком. од 2 дин., 4 ком. од 1 дин.; 5 ком. од 0.60 дин., 12 ком. од 0.40 дин., 40 комада *затворених поштанских дописних карата* од 0.10 дин., 100 комада отворених поштанских дописних карата од 0.05 дин., 1 кутију дувана специјалитет цигарете од $3\frac{1}{4}$ гр. у вредности 6 динара, једну кутију графике од 100 гр. у вредности 1 дин., 1 кутију панира у вредности 7 дин., један прсаук у вредности 5 динара и једне панталоне.

Нека све полицијске и општинске власти најживље потраже крађивце и покрадене ствари, и у случају проналаска о томе известе начелство округа нишког с позивом на акт Бр. 22753 и 22752.

Непознато лице ноћу између 7. и 8. ов. м-ца увукло се у дућан Гаврила Јовановића, трг. из Ниша, обило чекмеде и украдо 60 динара у новцу. Акт начелства округа нишког Бр. 22372.

Непознато лице ноћу између 11. и 12. ов. м-ца украдо је из отворене собе г. Владириу Пешићу, пешад. поручнику из Ниша, једне нове лаковане чизме и једне нове ципеле. Акт начелства округа нишког Бр. 22737.

Крађе стоке. Дању 16. ов. м-ца непознати крађивци украли су са наше два вола и једну краву Младену М. Владији, земљод. из Горњана. Један је во матор 3 године, длаке беле, у левом оку има белу навлаку, без роваша; други је матор 2 године, длаке сиво-беле са загаситим пругама, десни му је кук нижи од левог, без роваша; крава је матора 3 године, длаке жуте, бела репа, без роваша. Денеша начелника среза поречког Бр. 8231.

Дању 10. ов. м-ца непознати крађивци украли су са наше четири овце Јовици Перишићу, земљод. из Брајковића. Три су овце беле а једна је црна. Акт начелника среза пригорског Бр. 9452.

Ноћу између 10. и 11. ов. м-ца непознати крађивци украдо је са наше једну кобилу Стојанину Пајићу, земљод. из Милошевца. Кобила је матора 6 година, доратаста, без роваша, са жигом «О». Акт начелника среза неготинског Бр. 13142.

Дању 13. овог м-ца непознати крађивци украли су из затворене кошаре пет белих оваца Стевану Н. Стојановићу, земљод. из Плавне. Денеша начелника среза поречког Бр. 8152.

Ноћу између 16. и 17. ов. м-ца непознати крађивци украли су из затворене кошаре 57 оваца Стојану Филиповићу, земљод. из Јосанице. Денеша начелника среза бањског Бр. 15382.

Ноћу између 16. и 17. ов. м-ца непознати крађивци украли су са наше у месту званом «Грабово» у атару М. Пека три коња: Пауну П. Лацковићу, Петру Канаревићу и Пауну Томићу, земљод. из Буковске. Један је коњ матор 8 година, црне длаке, на леђима убијен од седла, на левој задњој бутини такође убијен остругом од штранге, без роваша и жига; други је коњ матор 5 година, доратаст, у једну предњу ногу путоногаст, без роваша, са жигом положено «Т»; трећи је матор 8 година, кулашаст, без роваша, са жигом «О». Денеша начелника среза поречког Бр. 1351.

Обраћа се пажња свима полицијским и општинским властима на ове покрађе.